דליכא שם אשם על אמו אבל גבי נקבה לעולה דאיכא שם עולה על אמו אפילו רבי שמעון מודה ועוד הא שמעינן ליה לר' שמעון א) לעולתו עושה תמורה אמר ליה ר' יהושע סבר ליה כאידך תנא ב) אליבא דרבי שמעון [א] דתניא ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון אף לעולתו אין עושה תמורה ג): **מתני'** א) תמורת אשם ולד תמורה [ב] ולדן ולד ולדן עד סוף כל העולם ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו ד) דמיו לנדבה [ג] רבי אליעזר אומר ימותו ורבי ה) [ד] ו) אליעזר אומר יביא בדמיה עולות אשם שמתו בעליו ושכיפרו בעליו ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיו לנדבה ר' אליעזר אומר ימותו ו) ר' אלעזר אומר יביא בדמיה עולה והלא אף נדבה עולה היא ומה בין דברי ר"א לדברי חכמים אלא בזמן שהיא באה ז) עולה סומך עליה ומביא נסכים ונסכיה משלו אם היה כהן עבודתה ועורה שלו ובזמן שהיא נדבה אינו סומך עליה ואינו מביא עליה נסכים ונסכיה משל ציבור אע"פ שהוא כהן עבודתה ועורה ח) (א) [ה] משל אנשי משמר: **גמ'** וצריכא דאי אשמעינן אשם בהא קאמר רבי אליעזר ימותו משום דגזר לאחר כפרה אטו לפני כפרה אבל גבי תמורת אשם ולד תמורתה אימא מודי להו לרבנן ואי אשמעינן התם בהא קאמרי רבנן אבל גבי אשם ט) מודו ליה לר' אליעזר צריכא י) [ו] אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה יא) מחלוקת לאחר כפרה אבל לפני כפרה דברי הכל הוא עצמו יקרב אשם אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא דאין אדם מתכפר בדבר הבא בעבירה ועוד התני (ב) רב חנניא לסיועי לר' יהושע בן לוי יב) דאמר ולד ראשון קרב יג) ולד שני אינו קרב אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה יד) מחלוקת קודם כפרה אבל לאחר כפרה הוא עצמו קרב עולה והתני רב חנניא לסיועי לר' יהושע בן לוי קשיא טו) בעא מיניה רבי אבין בר חייא מר' אבין בר כהנא הפריש נקבה לאשם בנה מהו שיקרב לעולה טז) ותיפשוט ליה מדר' יוסי ברבי חנינא דאמר מודה רבי יז) אליעזר לא שמיע ליה מאי א"ל בנה קרב עולה האי מאי עד כאן לא קאמר רבי יח) אליעזר אלא מפריש נקבה לעולה דאיכא שם עולה על אמו אבל גבי אשם דליכא שם עולה על אמו אפילו רבי אליעזר מודה א"ל טעמא דרבי אליעזר לאו משום דשם עולה על אמו יט) אלא משום דחזי להקרבה והא נמי חזי להקרבה איתיביה ולד ולדן עד סוף כל העולם כ) יביא בדמיהן עולה בדמיהן אין עצמו

דליכא שם אשם על אמו. דלא אשכחן נקבה: **עושה תמורה.** אלמא נחתא לה קדושת הגוף לרעות. לשון ירושלמי נקבות היכי קרבי שלמים כא] הא קדוש גופייהו לעולה כלומר (ג) ובעו רעייה דהא אמרינן (ב"ק דף עח:) אי בעי פטר נפשיה בעולת העוף כלומר בעולת נקבה: **ועוד הא אמר ר' שמעון.** דקדשה לגופה דהא אוקימנא לר"ש לעיל [ע"א] דסבירא ליה כר' אלעזר בן עזריה: **מתני' תמורת אשם.** בין זכר בין נקבה תרעה דהילכתא גמירי לה (לעיל דף יח.) כל שבחטאת מתה באשם תרעה: **ולד תמורה.** כגון אם המיר כב] ט) (הפריש) נקבה לאשמו וילדה: **יביא עולה.** דמותרות לנדבת יחיד אזלי: **והלא אף הנדבה עולה היא.** בניחותא כג] אלא פרושי מפרש ואזיל מאי בינייהו: **בזמן שהיא באה חובה.** שהיא מוטלת על היחיד להקריבה סומך עליה כו': **ואם היה כהן.** אותו כד] שהפריש האשם וכפר באחר וניתק הראשון לרעייה: **עבודתה ועורה.** של עולה הבאה מן המותר: **שלו היא.** שהוא י)[עצמו] מקריבה ונוטל את העור ואפילו אינו מאותו משמר המשמרת באותה שבת דהכי תניא מנין לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה ת"ל ובא בכל אות נפשו ושרת כ) בב"ק בשילהי הגוזל קמא (דף קט:): **ולא סומך עליה.** דקרבן צבור אין בו סמיכה חוץ מפר העלם דבר של צבור ושעיר המשתלח דגמירי שתי סמיכות בצבור במנחות בפרק שתי מדות (דף צב.): **ואע"פ שכהן.** כלומר ואפילו הוא כהן עבודתה ועורה של אנשי משמר שהרי של צבור היא ואין כהן של משמר אחר רשאי להקריב דכתיב (דברים יח) לבד ממכריו על האבות מה כה] [ז] ל) מכרו אבות זה לזה אני בשבתי ואתם בשבתכם (סוכה נו.): **גמ' וצריכא.** לאיפלוגי בתרתי ר' אליעזר ורבנן: **דאי אשמעינן אשם.** שכיפרו בעליו בההוא קאמר רבי אליעזר ימות משום דגזר אחר כפרה שנתכפר בראשון אי אמרת יביא בדמי המותר עולה אתי למימר נמי קודם כפרה כו] אם נפל בו מום אחר מ) אתי לאתויי בדמיו עולה וקעביד איסורא דכל זמן שלא נתכפר קיימי דמיה לאשם: **אבל תמורה אשם.** דליכא למימר הכי דהא קודם כפרה נמי תמורת אשם לאו להקרבה קיימא דהכי הוא דגמירי לה: **אימא מודה.** רבי אליעזר לרועה. כז] ע"א ירושלמי דאי אשמעינן גבי תמורה בההיא קאמר ר' אליעזר תמות היא וולדותיה משום דאתי לאיחלופי הואיל ושתיהן עומדות ההקדש והתמורה אתי לטעות ולהחליף הראשון לרעייה והתמורה לאשם הואיל וסוף סוף דמיה קרבי לא איכפת ליה אי (ד) מקריב לה וקעבד תרי איסורי אלא דמקריב התמורה ועוד דמייתי בדמי האשם עולה והוא לא נתכפר עדיין דתמורה לא כיפרה לו כדאמרינן לקמן דאין דבר הבא בעבירה מכפר על מעל ותמורה באה בעבירה שעבר על לא ימליפנו (ויקרא כז) אבל אשם שכפרו בעליו דלא אתי לאיחלופי דהא אם נמצא ראשון קודם כפרת שני לא איכפת לן הי קריב והי רועה אימא מודה להו לרבנן כו': **הוא עצמו.** ולד התמורה יקרב אשם אם אבד הראשון: **בעבירה.** ותמורה עבר על לא ימליפנו (ויקרא כז) ואע"ג דתמורת עולה ושלמים קרבה הנהו לאו לכפרה אתיין: (ה) כח] **ורב חנניא לסיועי לר' יהושע בן לוי.** לעיל בהאי פירקא (דף יח:): [ח] **ולד שני אינו קרב.** והאי ולד שני הוא דתמורה קרי וולד הואיל ומכח אחר אתי: **מחלוקת.** דולד תמורה קודם כפרה דהתם אמר ר"א ימות דאי אמרת ירעה כיון דדמיה קרבי אתי לאיחלופי ולאקרוביה לאשם ורבנן אמרי כיון דליתיה גופיה לא אקריב עולה לא אתי לאיחלופי אבל לאחר כפרה דליכא למימר איחלופי הוא כט] והולד עצמו יקרב עולה: **מדרבי יוסי ברבי חנינא דאמר.** לעיל [יט:] מודה ר"א כו' [ט] ושמעינן מיניה דטעמיה דרבי אליעזר גבי ולד (ו) מפריש נקבה לעולה משום דאיכא שם עולה על אמו אבל הכא דליכא שם עולה על אמו לא: **משום דחזי להקרבה.** **איתיביה.** הולד: מתניתין היא תמורת אשם כו': **יביא בדמיהן עולה.** מילתיה דרבי אלעזר נקט: הוא

אם היה כהן עבודתה ועורה שלו. פירוש אם היה כהן זה שהמותר שלו הוא עצמו מקריבה והעור שלו ואפילו אינו מאותו משמר המשמרת באותה שבת דהכי תניא מנין לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה ת"ל ובא בכל אות נפשו ושרת בב"ק בשילהי הגוזל קמא (דף קט:) לשון רש"י: **אבל** לפני כפרה ד"ה הוא עצמו יקרב אשם. וא"ת ואי עדיף האי ולד מאימיה דאילו אימיה אינה קריבה אשם דהלכה למשה מסיני דתמורת אשם אינה קריבה אשם וי"ל דשאני סבירא ליה דתמורת אשם כיון דנקבה היא שפיר י) קריבה אשם לפני כפרה דלא איגמר הילכתא אלא בתמורה דהיא עצמה חויא לאשם כגון זכר אבל לאחר כפרה כל מותרות לנדבה אזלי ובתר הכי קאמר מחלוקת לפני כפרה פ) שהתמורה נמי לדמיה קריבה לעולה ס"ל: **אין** אדם מתכפר בדבר הבא בעבירה. ותמורה באה בעבירה היא שעבר על לא ימליפנו ואע"ג דתמורת עולה ושלמים קריבה הנהו לאו לכפרה אתיין א) לשון רש"י: **ולד** שני אינו קרב. ולד תמורה כולד שני דמי והקשה מורי הרמ"ר מאי קפריך והא רבי יהושע ב"ל אליבא דרבי שמעון קאמר ופליגי רבנן עליה דכל ולדות קרבי עד סוף העולם ומיהך דפריך אהא דקאמר ד"ה ואפילו ש) כר' אליעזר ואיהו דקאמר ג) אפילו לרבנן ולד ראשון קרב ולד שני אינו קרב אלמא גרע שני מראשון ומ"כ לר' אליעזר דאמר במתני' ולד ראשון אינו קרב כ"ש שני: **אבל** גבי אשם דליכא שם עולה על אמו. הכא לא מצי לפרושי דליכא שם עולה על אמו כעולת העוף דהא הוי שם עולה על אמו בעולת העוף אלא ה"פ תחילת הקדש דאימיה לאו לשם עולה אקדיש דהא לשם אשם הוקדש: **בדמיהן** אין בעצמן לא. ותימה למורי הרמ"ר מאי קפריך היינו טעמא דהכא הוא עצמו לא משום דאתי לאיחלופי כדאיתא לעיל והאי טעמא לא שייך במפריש נקבה לאשם ותי' דנ"ל דלא אמר הני טעמי דלעיל אלא לגבי התמורה עצמו אבל הולד יש לו דחיית אמו והיכי קאמרת במפריש נקבה לאשם דבנה עצמה יקרב עולה וה"נ אנו נ"ל לעיל בפירקין פ)(דל"ל) דפריך מהאי משנה דהכא לר"ל דאמר המפריש נקבה לעולה וילדה הוא עצמו יקרב עולה:

עין משפט נר מצוה

ל א מיי' פ"ג מהלכות תמורה הלכה א:
לא ב מיי' פ"ד שם הלכה ד:
לב ג מיי' פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הלכה יד:
לג ד מיי' פ"ד מהלכות כלי המקדש הל' ז:
לד ה מיי' פ"ג מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ו:
לה ו מיי' פ"ד מהלכות תמורה הלכה ד:
לו ז מיי' שם ופ"ה בכ"מ:

מוסף רש"י

תמורת אשם כו' ירעו. דהלכה למשה מסיני היא כל שבחטאת מתה באשם רועה, ותמורת חטאת מתה (לעיל יח:). אשם שמתו בעליו ושכיפרו בעליו [illegible]

שיטה מקובצת

[illegible]

מסורת הש"ס

א) [לעיל יח:], ב) [נ"ל ור' אלעזר תו"ס ועי"ם. עי' רש"ק ופי' לעיל יג: רש"י ד"ה ר"א], ג) פסחים עג. [שבועות יג.], ד) נ"ל ירעה עד שיסתאב וימכר כו' ימות. ה) [פסחים עג. ובשבועות יג. איתא ר' יוסי], ו) כ"א מיבה, ז) [לעיל יח: ושם איתא רבי חייא], ח) [לעיל יט:], ט) צ"ק מ"ז, י) צ"ק, כ) [דברים יח.], ל) [נ"ל שמכרו האבות], מ) באחר צ"ק, נ) דמיה, ס) אבל לאחר כפרה ד"ה הוא עצמו קרב עולה שהתמורה נמי קדי' לעולה ס"ל הס"ד צ"ק, ע) נר"א צ"ק, פ) צ"ק מ"ז.

הגהות הב"ח

(א) במשנה ישנה של כנ"ל ולות מ' נמחק: (ב) גמ' ועוד התני ר' חייא לסיועי לר' [illegible]

הגהות הגר"א

[illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

[illegible]